

Silmäaseman potilasrekisterin tietosuojaseloste

1 Rekisterinpitäjä ja yhteyshenkilö

Nimi: Silmäasema Optiikka Oy (y-tunnus 1827711-2),
Silmäasema Sairaala Oy (y-tunnus 1654111-9)
Osoite: Atomitie 5 a 3 krs., 00370 Helsinki
Puh.: 010 301 6000

Yhteyshenkilö: Olli Väisänen, lääketieteellinen johtaja

2 Tietosuojavastaava

Raimo Kaipio, raimo.kaipio.@silmaasema.fi

3 Keskitetty potilasrekisteri

Silmäaseman potilasrekisteri on Silmäasema Optiikka Oy:n, Silmäasema Sairaala Oy:n (jäljempänä yhdessä ”Silmäasema”) ja näille sopimuksen perusteella lääkäripalveluita tuottavien yhtiöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien sekä rekisteriin liittyneiden ketjuyritysten keskitetty potilasrekisteri.

Keskitetty potilasrekisteri tarkoittaa sitä, että edellä mainittujen tahojen keräämät potilastiedot tallennetaan keskitetysti Silmäaseman ylläpitämiin potilastietojärjestelmiin, josta Silmäaseman henkilöstö, Silmäaseman toimeksiannosta ja lukuun toimivat alihankkijat tai Silmäasemaan sopimussuhteessa olevat lääkäripalveluita tuottavat itsenäiset ammatinharjoittajat sekä Silmäaseman ketjuyritysten henkilökunta pääsevät katsomaan potilastietoja potilaan hoidon tai siihen liittyvien tehtävien toteuttamiseksi. Potilaalla tarkoitetaan henkilöä, joka käyttää Silmäaseman optikkopalveluja tai Silmäasemalla toimivien itsenäisten ammatinharjoittajien terveyden- tai sairaanhoitopalveluja.

Kukin itsenäinen ammatinharjoittaja (eli lääkäri, joka tuottaa Silmäasemalle lääkäripalveluita sopimuksen perusteella), lääkäripalveluyritys ja Silmäaseman ketjuyritys on potilastietojen osalta itsenäinen rekisterinpitäjä, joka on vastuussa oman potilasrekisterinsä laillisuudesta ja lainmukaisesta käytöstä. Silmäasema ja itsenäiset ammatinharjoittajat sekä Silmäaseman ketjuyritykset ovat sopineet, että Silmäasema vastaa itsenäisen ammatinharjoittajan potilasrekisterin teknisestä ylläpidosta. Ostopalvelusopimuksen, kuten palvelusetelin tai muun maksusitoumuksen perusteella hoidettavien potilaiden potilastietojen osalta rekisterinpitäjä on palvelun järjestäjä, esimerkiksi palvelusetelin antanut kunta. Silmäasema toimii näiden potilastietojen osalta teknisenä rekisterinpitäjänä.

Silmäasema pitää itsenäisten ammatinharjoittajien potilasrekisterit ja oman potilasrekisterinsä sekä ostopalvelusopimuksen perusteella syntyneet potilastiedot teknisesti erillään, jos potilas ei ole antanut suostumustaan tietojensa tallentamiseen keskitettyyn, yhteiskäytössä olevaan potilasrekisteriin. Tällöin lähtökohtaisesti vain itsenäisellä ammatinharjoittajalla tai lääkäripalveluita tuottavalla yrityksellä, jonka lääkärin vastaanotolla potilas on käynyt, on oikeus käsitellä potilastietoja. Jos potilas käy myöhemmin toisen ammatinharjoittajan vastaanotolla tai toisessa Silmäaseman toimipisteessä toimivalla optikolla, ei toisella ammatinharjoittajalla tai optikolla ole mahdollisuutta käsitellä kyseisen ammatinharjoittajan potilastietoja.

4 Potilastietojen käsittelyn tarkoitus ja peruste

Potilastietojen käsittelyn perusteena on 1) Silmäaseman lakisääteinen velvoite, 2) Silmäaseman ja muun terveydenhuollon toimintayksikön tai ammattilaisen välinen sopimus, tai 3) potilaan suostumus.

Silmäasema käsittelee potilastietoja seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- potilaan silmien tutkimusten ja hoidon suunnittelu, toteutus ja seuranta (esim. näöntarkastus, lääkärin tekemä silmien tarkastus)
- terveydenhuolto- ja sairaalapalvelujen tuottaminen ja niiden kehittäminen;
- Silmäaseman palvelujen käytön tilastointi, suunnittelu ja seuranta;

- potilaiden informoiminen ja muistuttaminen Silmäaseman palveluista ja potilaan tekemistä ajanvarauksista; ja
- Silmäaseman ja Silmäasemalle sopimuksen perusteella lääkäripalveluita tuottavien yhtiöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien silmälääketieteellinen tutkimus.

5 Mitä potilastietoja keräämme?

Silmäasema kerää ja käsittelee seuraavia henkilötietoja potilaistaan:

- etu- ja sukunimi, kutsumanimi;
- henkilötunnus tai henkilötunnusta vastaava muu yksilöivä tunniste (siltä osin kuin potilaalla ei ole Suomen viranomaisen myöntämää henkilötunnusta);
- yhteystiedot: osoite, postinumero ja postitoimipaikka, kotikunta, sähköpostiosoite, puhelinnumero;
- sukupuoli, kansalaisuus ja äidinkieli/asiointikieli;
- ammatti, työnantaja, koulu, vakuutusyhtiö;
- potilaan antamat suostumukset ja kiellot;
- lupa lähettää hoito-ohjeita sähköisiä kanavia käyttäen ja potilaan ilmoittama ensisijainen yhteydenottotapa;
- alaikäisen potilaan huoltajan tai potilaan laillisen edustajan henkilötiedot (nimi ja yhteystiedot), potilaan nimeämän yhteyshenkilön henkilötiedot (nimi ja yhteystiedot);
- näkemisen tarpeita koskevat tiedot (lähityö, runsas tietokoneen käyttö, lukeminen, autoilu tai urheilu), näöntarkkuustiedot, linssisuositukset ja lasien käyttösuositukset;
- potilaan tutkimuksen ja hoidon kannalta välttämättömät tutkimus-, hoito-, ja terveydentilatiedot (esim. diagnoosit, lääkitystiedot, lähetteet, tutkimus- ja hoitomääräykset ja niiden tulokset, matkakorvaustodistukset, tieto ajokortista, tieto qlaukooman riskitekijöistä), laboratoriokuvat, leikkaukset;
- potilaan hoitoa koskevat ajanvaraus- ja laadunvalvontatiedot; ja
- potilaan esittämät toivomukset tai vaatimukset toimenpiteitä varten (esim. anestesiaan liittyvät toivomukset, toivomukset hoitohenkilökunnan suhteen).
- lähetteet

6 Mistä lähteistä keräämme potilastietoja?

Silmäasema kerää henkilötietoja ensisijaisesti potilaalta itseltään (potilaan ilmoittamat tiedot, terveydenhuoltopalvelujen käytön, tutkimuksen ja hoidon yhteydessä muodostuneet tiedot). Silmäasema kerää potilastietoja tämän ohella myös seuraavista lähteistä:

- Väestörekisterikeskus; ja
- muut kolmannet osapuolet (kuten toinen terveydenhuollon ammattilainen tai toimintayksikkö), joilta Silmäasema voi saada potilasta koskevia tietoja potilaan suostumuksella tai laissa säädettyllä perusteella.

7 Potilastietojen vastaanottajat

Silmäasema luovuttaa potilastietoja sivullisille vain potilaan tai potilaan laillisen edustajan suostumuksella tai nimenomaisen lain säännöksen nojalla. Sivullisilla tarkoitetaan muita kuin potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvia henkilöitä.

Silmäasema voi luovuttaa potilastietoja potilaan huoltajalle, lähiomaiselle tai muulle vastaavalle taholle potilaan suostumuksen perusteella. Jos alaikäinen potilas ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden kykenee päättämään hoidostaan, hänellä on kuitenkin oikeus kieltää terveydentilaansa ja hoitoansa koskevien tietojen antaminen.

Jos potilas on antanut siihen suostumuksensa, Silmäasema tallentaa potilaan tiedot keskitettyyn potilasrekisteriin, josta ne ovat Silmäaseman henkilöstön tai Silmäasemalle lääkäripalveluita tuottavien itsenäisten ammatinharjoittajien saatavilla potilaan hoidon tai siihen liittyvien tehtävien toteuttamiseksi.

Silmäasema voi luovuttaa potilastietoja lain nojalla esimerkiksi seuraaville tahoille:

- terveydenhuollon valvontaviranomaisille (Fimea, Valvira) tai valtakunnallisia rekistereitä ylläpitäville viranomaisille (esimerkiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos);
- Kelan Reseptikeskukseen ja Kelan potilastiedon arkistoon (Kanta-arkisto);
- tuomioistuimelle, muulle viranomaiselle tai yhteisölle, jolla on tiedonsaantiin laissa säädetty oikeus;
- toiselle suomalaiselle tai ulkomaiselle terveydenhuollon toimintayksikölle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä potilaan tutkimuksen ja hoidon järjestämiseksi tai toteuttamiseksi edellyttäen, että potilaalla ei ole mielenterveyshäiriön, kehitysvammaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä eikä hänellä ole laillista edustajaa, tai jos suostumusta ei voida saada potilaan tajuttomuuden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi;
- potilaan lähiomaiselle tieto potilaan henkilöllisyydestä ja terveydentilasta, jos potilas on hoidettavana tajuttomuuden tai muun verrattavan syyn vuoksi, ellei ole syytä olettaa, että potilas kieltäisi näin menettelemästä;
- potilaan kuoltua Silmäasema voi antaa potilaan elinaikana annettua terveyden- ja sairaanhoitoa koskevia tietoja antaa perustellusti ja kirjallisesta hakemuksesta sille, joka tarvitsee tietoja tärkeiden etujensa ja oikeuksiensa selvittämistä tai toteuttamista varten siltä osin kuin tiedot ovat välttämättömiä etujen ja oikeuksien selvittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Silmäaseman alihankkijoilla voi olla pääsy potilastietoihin silloin, kun se on tarpeen Silmäaseman lukuun toteutettavia toimenpiteitä varten. Silmäasema huolehtii tällöin siitä, että sen alihankkijat käsittelevät potilastietoja ainoastaan Silmäaseman ohjeiden mukaisesti. Tällä hetkellä Silmäasema käyttää alihankkijoita asiakaspalvelun, ajanvarauksen ja asiakasviestinnän toteuttamiseksi ja konesalipalvelun toteuttamiseksi. Potilaalla on oikeus saada tieto Silmäaseman kulloinkin käyttämistä alihankkijoista ottamalla Silmäasemaan yhteyttä kohdassa 11 kuvatun mukaisesti.

Silmäasema ei siirrä potilastietoja Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

8 Potilastietojen säilytysaika

Silmäasema noudattaa potilastietojen säilyttämisessä ja hävittämisessä potilasrekistereistä annettuja säännöksiä. Silmäasema arvioi potilastietojen säilyttämisen tarvetta viiden vuoden välein.

9 Potilastietojen käytön ja suojausten periaatteet

Potilastietoja käyttävät ainoastaan potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvat terveydenhuollon ammattihenkilöt (lääkärit, optikot, hoitajat), jotka ovat työ- tai muussa sopimussuhteessa Silmäasemaan ja jotka ovat sitoutuneet noudattamaan kaikkia Silmäaseman potilastietojen käsittelyyn liittyviä ohjeita ja toimintatapoja. Silmäasema on huolehtinut sähköisten potilasasiakirjojen suojaamisesta siten, että niihin on pääsy vain henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Silmäasema myöntää käyttöoikeuksia potilastietoihin vain niiden käsittelyyn oikeutetuille ja vain heidän työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Potilastiedot ovat lain mukaan salassapidettäviä ja Silmäaseman henkilökunnalla sekä Silmäaseman lukuun toimivilla on vaitiolovelvollisuus, joka jatkuu myös työ- tai sopimussuhteen päättymisen jälkeen. Silmäasema säilyttää paperiset potilasasiakirjat lukollisessa tilassa.

Silmäasema valvoo potilastietojen käyttöä ja tallentaa potilastietojen käsittelystä lokitietoja erilliseen lokirekisteriin lain nojalla. Silmäasema tallentaa lokirekisteriin tiedon siitä, mitä ja miten potilastietoa on käsitelty, kuka tietoa käsiteli, minkä järjestelmän kautta tietoa käsiteltiin, mihin aikaan tietoa käsiteltiin, missä käyttötarkoituksessa tietoa käsiteltiin, mitä tietoja on luovutettu, kenelle tietoja on luovutettu, mihin käyttötarkoitukseen tietoja on luovutettu ja millä perusteella tietoja on luovutettu (potilaan suostumus tai pyyntö tai lakisääteinen peruste).

Silmäaseman ylin johto päättää potilastietojen käsittelyn ja suojausten periaatteista.

10 Potilaan oikeudet

10.1 Oikeuksien toteuttamisesta yleisesti

Potilaan on esitettävä alla mainittujen oikeuksien toteuttamista koskeva pyyntö Silmäasemalle tämän tietosuojaselosteen kohdan 11 mukaisesti, ellei Silmäasema ole alla kuvannut muunlaista menettelytapaa tietyn oikeuden toteuttamisen osalta. Silmäasema varmentaa potilaan henkilöllisyyden ennen oikeuksien toteuttamista koskevan pyynnön käsittelemistä. Silmäasema voi pyytää potilasta tarkentamaan pyyntöä kirjallisesti, jos se on tarpeen pyynnön käsittelemiseksi.

Silmäasema voi kieltäytyä pyynnön toteuttamisesta sovellettavassa laissa säädetyllä perusteella, jolloin Silmäasema esittää potilaalle perusteet pyynnön epäämiselle. Potilas voi tällöin halutessaan tehdä asiasta valituksen valvontaviranomaiselle (ks. kohta 12).

10.2 Oikeus saada pääsy tietoihin (tarkastusoikeus)

Potilaalla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Potilaalla on oikeus tarkastaa itseään koskevat henkilötiedot ja oikeus saada niistä jäljennös. Potilaan on tehtävä tarkastuspyyntö kirjallisesti sitä varten laaditulla lomakkeella, joka on saatavilla osoitteessa: <https://www.silmaasema.fi/tietosuoja>. Potilaan on esitettävä allekirjoitettu tarkastuspyyntölomake henkilökohtaisen käynnin yhteydessä tai toimittamalla allekirjoitettu tarkastuspyyntö Silmäasemalle kirjallisesti kohdassa 11 kuvattun mukaisesti. Tietoa käsittelee potilaita hoitava terveydenhuollon ammattihenkilö tai potilaan suostumuksella muu terveydenhuollon ammattihenkilö.

Tarkastusoikeuden toteuttaminen on lähtökohtaisesti maksutonta mutta jos potilas pyytää useampia jäljennöksiä henkilötiedoistaan, Silmäasema voi periä potilaalta maksun pyynnön toteuttamisesta aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista.

10.3 Oikeus vaatia tiedon oikaisemista

Potilaalla on oikeus vaatia Silmäasemaa oikaisemaan tai täydentämään häntä koskevat epätarkat, virheelliset tai puutteelliset henkilötiedot. Potilaan on tehtävä oikaisupyyntö kirjallisesti sitä varten laaditulla lomakkeella, joka on saatavilla <https://www.silmaasema.fi/tietosuoja>. Potilaan on esitettävä allekirjoitettu oikaisupyyntölomake henkilökohtaisen käynnin yhteydessä tai toimittamalla allekirjoitettu tarkastuspyyntö Silmäasemalle kirjallisesti kohdassa 11 kuvattun mukaisesti. Tiedon korjaamista koskevat asiat käsittelee ja ratkaisee asianomainen terveydenhuollon ammattihenkilö tai hänen estyneenä ollessa muu potilasasiasta vastaava terveydenhuollon ammattihenkilö. Silmäasema korjaa potilasasiakirjojen virheelliset merkinnät potilasasiakirjoihin sovellettavan lain mukaisesti siten, että myös alkuperäinen tieto on myöhemmin luettavissa.

10.4 Oikeus vaatia tiedon poistamista ja käsittelyn rajoittamista

Potilaalla on oikeus vaatia Silmäasemaa poistamaan häntä koskevat henkilötiedot. Silmäasema arvioi tällöin, onko se voimassaolevan tietosuojalainsäädännön mukaan velvollinen poistamaan henkilötiedot. Silmäasema ei voi poistaa potilastietoja niin kauan kuin sillä on lakisääteinen velvollisuus säilyttää kyseiset tiedot.

Potilaalla on oikeus vaatia Silmäasemaa rajoittamaan henkilötietojensa käsittelyä voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaisissa tilanteissa, kuten silloin, kun potilas odottaa Silmäaseman vastausta tietojensa poistamista koskevaan pyyntöön. Silmäasema ei voi toteuttaa potilaan oikeutta rajoittaa tietojen käsittelyä, jos se voisi vaarantaa potilaan hoidon.

10.5 Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen

Potilaalla on oikeus saada Silmäasemalle toimittamansa henkilötiedot sähköisessä muodossa ja siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle edellyttäen, että Silmäasema käsittelee kyseisiä henkilötietoja potilaan suostumuksen nojalla.

Potilas voi myös halutessaan siirtää tietojaan kolmansille osapuolille siten kuin Silmäaseman potilaan käyttöön osoittama sähköinen palvelu kulloinkin sen mahdollistaa. Tietojen siirto edellyttää, että potilaan henkilöllisyys on todennettu siirron yhteydessä luotettavalla tavalla.

10.6 Oikeus peruuttaa suostumus

Siltä osin kuin potilastietojen käsittely perustuu suostumukseen, potilaalla on oikeus peruuttaa suostumuksensa koska tahansa. Jos potilas peruuttaa suostumuksensa, ei se vaikuta ennen peruuttamista toteutetun henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuteen.

Jos potilas peruuttaa suostumuksensa tietojensa tallentamiseen keskitettyyn potilasrekisteriin, Silmäasema tallentaa potilaan tiedot erilliseen potilasrekisteriin.

11 Yhteydenotot

Potilaan on tehtävä kaikki yllä mainittujen oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnöt, kysymykset tästä tietosuojaselosteesta ja muut yhteydenotot Silmäaseman lääketieteelliselle johtajalle Olli Väisäselle sähköpostitse osoitteeseen potilastiedot@silmaasema.fi tai puhelimitse 010 301 6000

Potilas voi myös ottaa Silmäasemaan yhteyttä verkkosivuston yhteydenottolinkin kautta <https://www.silmaasema.fi/contact>, henkilökohtaisesti missä tahansa Silmäaseman Suomessa sijaitsevassa toimipisteessä tai postitse osoitteeseen: Silmäasema / Potilasrekisteri, Atomitie 5 a 3 krs., 00370 Helsinki.

12 Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

Potilaalla on oikeus tehdä valitus asianomaiselle valvontaviranomaiselle tai sen EU:n jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jossa potilaan asuinpaikka tai työpaikka sijaitsee, jos hän katsoo, että Silmäasema ei ole käsitellyt potilaan henkilötietoja soveltuvan tietosuojalainsäädännön mukaisesti.

13 Muutokset tähän tietosuojaselosteeseen

Silmäasema voi päivittää tätä tietosuojaselostetta aika ajoin esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa. Silmäasema pyrkii käyttämään kohtuullisia keinoja ilmoittaakseen potilailleen mahdollisista muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvissä ajoin etukäteen.

Tämä tietosuojaseloste on viimeksi päivitetty 21.5.2018.